

Prosjekt Bjørntvedtskauen

TUR, NATUR, KULTUR
- EN HELSEMIKSTUR

BAKGRUNN: Porsgrunn Rotaryklubb har opp gjennom tidende gjennomført flere prosjekter der natur og kultur i nærområdene har stått i fokus, og allerede sist på 1930 tallet var klubben en av initiativtakerne til fredningen av det imponerende fornminnet Mølen i Brunlanes med de velkjente gravrøysene av rullestein.

Rotary er bygget på ideer om service- og samfunnsinnsats. Å ta vare på og tilrettelegge for menneskers bruk av natur er viktig for helse, trivsel og gode boforhold. Landbruks-, natur-, og friluftsområder (LNF) rundt bybebyggelsen er en truet ressurs, og tilretteleggelse for menneskers bærekraftige bruk av byens nærområder har derfor stor plass i vår grunnleggende servicetanke.

Tidlig på 1990-tallet tok vår klubb initiativet til Frierstien mellom Herøya og Brevik, som senere ble ferdigstilt i samarbeid med Porsgrunn og Omegns Turistforening. I 1997 ryddet, merket og opparbeidet klubben "Presteveien" fra Norddal i Bjørkedal til Siljan grense, en kultursti på nærmere 7 km. Veien har røtter tilbake til tiden etter svartedauden, da Siljan og Eidanger ble slått sammen til et prestegjeld.

For mange år siden foreslo vårt seniormedlem, tidl. ordfører Harald Moen, å utvikle området ved Presteåsen/Herregårdsbekken som et opplevelsesområde for natur og kultur både for nærområdet, skolene og turister langs E 18. Oppgaven ble vurdert til å være i største laget for klubben, men tanken ble aldri helt forlatt. Høsten 2007 var tiden moden til å ta fatt på dette prosjektet. Vi befarte Presteåsen-området sammen med medlemmer av fornminnegruppa Gymir og turistforeningen og så de mange mulighetene for å få et aktivt nærområde tilrettelagt for det enkle friluftsliv og med spennende innslag av utsiktspunkter, kulturminner og rasteplasser. Fra Sparebankfondet DNB NOR fikk vi fullfinansiert prosjektet og med betydelig dugnadsinnsats fra rotaryklubbens medlemmer fikk vi fullført det komplette nærfriluftsområdet.

Mye har skjedd i området siden ideen ble unnfanget. Veier og jernbane krysser nå flatene, men med boligutbygging rundt området, er restarealene blitt et viktig friareal for befolkningen samt barneskolen og ungdomsskolen på Tveten. Rotarys tilrettelegging med stier og klopper, skilting og informasjonstavler har ført til langt større bruk av området, uten at dette fører til forringelse av naturverdiene.

Med økede fortetting i de bynære områdene, er det viktig at de LNF områdene som fortsatt er egnet for det enkle friluftsliv, tas vare på og utvikles slik at de kan tåle økt bruk og samtidig inneha naturkvalitetene. Med god planlegging kan man slippe å måtte benytte transport for å finne brukbare arealer i større avstand fra boområdene. Mangel av nærfriluftstilbud kan virke pasifiserende og dermed svekke folkehelsen.

Et av Porsgrunns aller viktigste, gjenværende naturområder kloss inntil byen og store befolkningsgrupper er Bjørntvedtskauen. Ved siden av å være buffersone for Bjørntvedtbruddet, er det også i betydelig bruk til enkelt friluftsliv og rekreasjon. Men området trenger skjøtsel og tilrettelegging for å beholde naturkvalitetene.

Porsgrunn Rotary Klubb har nå besluttet at man vil igangsette et prosjekt for å oppruste området Bjørntvedtskauen slik at det blir gode fotstier, noen oppmålte rundløyper for litt mer systematisk trening og noen enkle trimapparater basert på skogens egne produkter. Det bør tilrettelegges med god informasjon om tur/stier, kultur og naturhistorie og det bør bli rasteplass på noen gode utsiktspunkter.

Et viktig poeng blir å få god info på plass ved "angrepspunktene" der tidligere reguleringsplaner allerede har lagt til rette med korridorer inn i terrenget. Slike korridorer finnes en rekke av i alle boområdene langs det langstrakte området mellom Bjørntvet i nord og Flåtten i syd.

Porsgrunn Rotaryklubb ser ingen "storutbygging" i dette området, bare en tilrettelegging som kan sikre bruk for små og store som trenger natur til rekreasjon. Gang og sykkelveier omkranser området allerede, så det er i det vesentlige å tilrettelegge for stier som er viktigste oppgave. For ukjente vil det være behov for en lett merking/skilting av hovedstier gjennom området og ikke minst få fram opplysninger om historie og næringsvirksomheten/geologien. Med nødvendig finansiering og tillatelser fra grunneiere og myndigheter, ser klubben for seg en prosjektoppstart allerede før sommeren 2017.

Grunneiere. Klubben har allerede konferert Norcem som er en av de største grunneierne i området og har møtt stor velvilje for de tankene som er presentert. Firmaet påpeker selvsagt at det er sikringssoner i området som må tas hensyn til. Vi ser også at Porsgrunn kommune både som grunneier og planinstans vil være en viktig samarbeidspartner for å komme videre.

Kostnader og finansiering. For løypenettet kreves det stor dugnadsinnsats, men beskjeden annen innsats bortsett fra litt drenering og sikringsarbeider. Siden det er forholdsvis lite overdekking på bart fjell, må man regne med en del boring for å få oppsatt veivisere og infomateriell. Med så nær beliggenhet til bebyggelse og aktive lekeområder, kreves det solid materiell for å redusere ødeleggelse.

Vi vil derfor møte noe større kostnader enn det man har erfart fra de tidligere prosjekter. Behovet for info/infotavler er også en del høyere på grunn av flere "angrepspunkter" rundt om i bebyggelsen langs skogsområdet. Det må tas høyde for i budsjettet.

For skiltingens del er det viktig å benytte den nasjonale standard. Midler til dette fordeles fra Gjensidigstiftelsen via fylkeskommunen.

Til infotavlene benyttes samme standard som er benyttet på Presteåsen og en rekke andre prosjekter rundt om i distriktet. Kartarbeidet og teksting på tavlene skal skje etter samme standard som ved øvrige nærfriluftsområder i kommunen. Vi har således god erfaring med den innsats som kreves både av penger, innkjøp av grafiske tjenester og tavleproduksjon samt dugnadsarbeid.

Prosjektgruppen vil snarest oppsette et budsjett i pakt med det ovenfor nevnte og søke midler fra de institusjoner som har som formål å støtte opp om slik samfunnsinnsats. Porsgrunn Rotary er for tiden også engasjert i språkopplæring for flyktninger i samarbeid med Voksenopplæringen i Porsgrunn. Vi vil forsøke å engasjere flyktninger til å lære betydningen av «norsk dugnadskultur» og turliv ved å ta med grupper ut i terrenget som en del av dette prosjektet.

For øvrig forventer vi at Porsgrunn Rotaryklubbs medlemmer som vanlig slutter opp helhjertet om det arbeid som skal utføres i terrenget. Basis for hele prosjektet ligger her, men med den gode erfaring vi har fra tidligere arbeider, ser vi optimistisk på gjennomføringsevnen når nødvendige tillatelser og tilstrekkelig finansiering er på plass.

Porsgrunn 7. februar 2017
for Porsgrunn Rotary Klubb.
Prosjektgruppa Bjørntvedtskauen

Øivind Høidalen   Olav Røynealand   Kjell Ivar Brynsrud